

Šmartno ob Paki, ki se je dogodil letos dne 6. januarja. Na odgovor pred celjsko sodišče sta bila pozvana dne 23. januarja 26letni posestnik in krčmar Fr. Verdev in 22letni delavec Srečko Tajnik, oba v Paški vasi. Omenjenega dne je pil Martin Meh z obtoženima in še s štirimi fanti v Verdevovi gostilni v Paški vasi. Po odhodu Meha iz krčme so zažvenketale šipe na gostilniški sobi. Tajnik je skočil ven in je našel pred krčmo Meha. Takoj je prišlo do spopada in je dobil Tajnik zabodljaj v hrbet. Krčmar Verdev je pohitel ven, zagrabil je kol in udrihnil parkrat Meha preko glave. Udarjeni se je takoj zgrudil in še le nato ga je lopnil Tajnik preko trebuha. Meh je radi zdrobljene lobanje kmalu izdahnul. Verdev je trdil, da se ni dotaknil Meha, dočim je Tajnik izpovedal, da je Verdev udaril Meha večkrat s kolom po glavi. Franc Verdev je bil obsojen na dve leti robije in petletno izgubo častnih pravic, Srečko Tajnik pa na 1 mesec strogega zapora.

Ostra obsodba radi težkega obstrela. Oženjeni delavec Ivan Kocmut z Janževskega vrha je živel pri vdovljeni sosedki Mariji Januš. Ko je zvedel, da se hoče Januševa omožiti z drugim, jo je začel pretepavati. Lani dne 30. septembra je odšel Kocmut z doma z grožnjo, da ne bo dobro, ko se vrne. Prestrašena ženska je poklicala na pomoč soseda. Kocmut se je vrnil zvečer z nabito puško in ustrelil skozi zaprto okno. Polni naboj šiber je zadel Janušovo v glavo. Sosed je spravil težko obstreljeno v ptujsko bolnišnico, kjer so ji rešili življenje, a je ob levo oko in desno je tudi v nevarnosti. Dne 26. januarja je bil Kocmut od mariborskega sodišča obsojen, ker je izvršil dejanje po treznem prevdanku, na 12 let robije, na trajno zgubo častnih pravic in Januševi mora plačati 10.000 Din za bolečine. Proti obsodbi je vložen priziv.

Zaslužena kazen. 31letnemu posestniku Ivanu Koprivniku iz Cerovca pri Rogiški Slatini je prodala Marija Osek dne 18. septembra 1931 in izročila po-

STARE RANE NA NOGAH,

rokah itd. gotovo in hitro zaceli izkušeno zdravilo »Fitonin«. Izvanreden učinek so potrdili odlični zdravniki in znanstvene institucije. Steklenica 20 Din v apotekah. S poštnim povzetjem 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico br. 18 brezplačno pošlje Fiton dr. z o. j., Zagreb I-78.

sestvo za 13.000 Din pod obljubo, da jo bo poročil. Po predaji posesti je pa Koprivnik spremenil obljubo zakona v — batine in je iskal drugo nevesto. Dne 28. oktobra l. l. je poklical Koprivnik soseda in ji povedal, da je Osekova v noči umrla. Ženskam je še natvezal, da je morala Osekova v noči pasti s peči in se je ubila. Pri preoblačenju mrtve za mrtvaški oder so opazile sosede na rajni znake nasilne smrti. Osekovo so pokopali, jo izgrebli in sodno raztelesenje je dokazalo, da je bila zadavljena. Koprivnik je tajil dne 26. januarja pred celjskim sodiščem krivdo, a je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Obsodba radi krvavega dejanja. Dne 30. novembra l. l. je prizadjal radi dol-

gotrajnih preprirov posestnik Fr. Dečman iz Senovice v župniji Šmarje pri Jelšah čevljarju Jerneju Zupančiču s sekiro devet udarcev po glavi. Težko ranjeni je na posledicah poškodb umrl v celjski bolnici dne 6. decembra l. l. Dečman je bil dne 26. januarja v Celju obsojen na 7 let robije. Proti obsodbi je vložen priziv.

**Mladostni vlomilci in tatevi na za-
tožni klopi.** Lansko poletje in jesen je vršila mladostna vlomilska družba pravo strahovlado nad mestom Kranj in nad okolico. Organizirana brezposelna družba se je klatila okrog pod svojim glavarjem in vlamljala, kjerkoli je čula, da je kaj denarja. Obtožnica pravi, da so nepridipravi lani dne 7. sept. pri belem dnevu udrli v trgovino Ahačič ter Šifrer v Kranju. Odnegli so gotovine 8900 Din. Glavar je razdelil plen med svoje tovariše tako, da je prejel eden 2200 Din, drugi 1200 Din. Po posrečenem vlom se je odpeljala deteljica na Jesenice ter Bled ter zapravljala denar. Pri drugem večjem vlom v Šavrovo krčmo v Kranju so računali na

Na Japonskem so dobili prestolonaslednika in celo cesarstvo se je vzradostilo radi tega dogodka. Cesarski dvor se zahvaljuje ljudskemu navdušenju.

Pleša — kulturna sramota.

Modern ljudski dušeslovec je trdil pred nedavnem: Ako hoče postati na Francoskem politični ljudski ljubljeneec, mora biti blagoslovljen z gostimi lasmi kakor pred kratkim umrli dolgoletni francoski zunanji minister Briand. Beležena trditve je seve pretirana, a vendar vsebuje nekaj istine. Ako prelistamo zgodovino narodov, bomo našli, da že od nekdaj niso veljali lepi lasje samo kot okras in lepota glave, bili so tudi znak moške moči ter sile. Že v starem zakonu je rekel Samson Dajili: »Britev se še ni dotaknila moje glave! Če bi me ti ostrigla, bi

Januš Golec:

4. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Po Veržaju so govorili nekaj časa in ugibali: Ali je opravila Vida s Prekmurcem napak ali prav? Mladi svet, ki je bil za nesebično, pravo in samo enkrat obljubljeno ljubezen, je stal neomajno na strani Vide; starejši, ki so že davno pozabili na lepše ljubezenske polete, so trdili, da je mast pod palcem vse. Ljubezen se pridruži kar sama od sebe, ko se navadita zakonca eden na drugega. Za svarilo in prokletstvo starega cigana se ni zmenil nikdo, še trške klepetulje ne!

V seneno košnjo zjutraj se je pognal skozi Veržej trop tujih jezdecov. Ustavili so se pred Ropoševo hišo. Nekaj jih je poskakalo s konji; ti so vstopili, ostali so držali konje ter stražili. Iz kuhinje so odjeknili v jutro obupni klici. Nekaj ropota je bilo čuti, in že se je pojavila četvorica našemljenih moških na pragu. Po dva in dva sta krepko držala za škrice

dolge, na vrhu zvezane vreče, po kateri je nekaj otepalo in se skušalo izmotati z vsemi močmi. Vrečo so omotali z vrvjo, koj je bila razpeta in pritrdjena med dva konja. Jezdec so se pognali v sedla in je šlo liki divji nočni lov po trgu v smeri proti Muri in ob reki proti Cvenu. V trenutkih z bliskavico izvršene dogodka so bile doma po hišah le gospodinje, pripravljajoč zajtrk za kosce in iz spanja prebujena in napol oblečena deca.

Pri Ropoševih je vladala grobna tišina, dasi so znali vsi v trgu pričujoči, da se ukvarjata mati in hči s pripravo izdatnega okrepčila za številne kosce. Bolj korajžne Veržejke so se le upale na ogled: kaj in kdo je pri »Hauptmanovih« po obupnem krik in po tako bliskovito naglem pobegu povsem tujih konjenikov? Po kuhinji je bilo vse razmetano. Sklednjak s posodo na tleh, vedrice prevrnjene, skleda z ajdovimi žganci razbita —. Med vso ropotijo je ležala mati Magdalena vznak v nezavesti! Vide nikjer — — —.

Komaj in komaj so pomogle preplašene žensčine gospodinji s polivi, da se je zavedla, odprla oči in zastokala bolestno: »Vida, ali so Vido...«

30.000 Din, a jim je padlo v roke le 130 Din. Dne 20. septembra se je odpeljala tolpa v Tržič, kjer so vlomili v Ruhovo gostilno. Prepričani so bili, da se bodo polastili 50.000 Din, a so se morali zadovoljiti s 30 Din. V Trbojah so hoteli dvakrat vlomiti pri posestniku Anžeku, pa jim je nakana izpodletela. Trikrat so vlomili v tiskarno »Sava« v Kranju, vsikdar so odnesli le malenkost. Razen omenjenih vlomilskih dejstev je izvršila družba še več manjših tatvin. Dne 25. januarja se je bavilo z žalostno družbo ljubljansko sodišče in je mladostne izprience tudi strogo obsodilo. Starejši maloletniki so prejeti prav primerne, a milejše kazni. Drugi, štirje polnoletniki pa so dobili: samski Viktor Markelj, stanujoč na Jesenicah, 9 mesecev strogega zavora; Albin Šmid, človek brez stalnega bivališča, 1 leto in 1 mesec strogega zavora, hišnik Jože Ahačič na 5 mesecev strogega zavora in glavar te tolpe France Magdič na 2 leti in 4 mesece robije. Vsi so bili nadalje obsojeni v izgubo častnih državljanskih pravic za 2 in 3 leta. Obsojenci so brez nadaljnjega kazni sprejeli in so odšli v zapore okrožnega sodišča.

Bosanec pripravil požig barake, katero je poprej zavareval. Ob Vodovodni cesti v Ljubljani v gramozni jami poseda Bosanec Imbro Hamzič barako. Poleg lastnega stanovanja je oddajal prostore še dvema družinama. Hamzič je znan nasilnež, ki ima na vesti uboj. V baraki je skrival nepošteno pridobljeno blago in so se shajale pri njem sum-

ljive osebe. Lani novembra je zapustil barako in se je odpravil v svojo domovino. Pred odhodom je zavareval svoj imetek v gramoznici: barako za 15.000 Din, razne nepremičnine za 5000 Din. Nagovoril je tovariša Mehmeda, da bi naj barako spalil v njegovi odsotnosti proti nagradi 2000 Din. Policija je napravila v baraki slučajno preiskavo in odkrila za požig pripravljene sveče ter petrolej na raznih koncih barake. Mehmed je priznal po daljšem oklevanju dogovor s Hamzičem in je moral takoj v zapor. Imbro Hamzič so prijeli v Bosni in so ga pripeljali v Ljubljano. Ako bi bil požig uspel, bi bila lahko nastala velika požarna nesreča, ker stoji Bosančeva baraka v bližini drugih, ki tvorijo celo kolonijo.

*

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Živnozdravnik Joža Keluc je otvoril prakso v Košakih pri Mariboru, Aleksandrova cesta 2, bivši župan Peklar. Sprejema od pol 9. do pol 12. ure. Stanuje v Mariboru, Meljska cesta št. 41 I. 82

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Mnogi so porabili priliko. Porabite jo tudi vi z nakupom krasnih povesti: »A njega ni...«, »Kraljica Ester«, »Pravica in usmiljenje« in »S strelo in plinom«. Dobite jih v Cirilovih knjigarnah po zelo znižani ceni. Kdor kupi vse štiri povesti naenkrat, jih dobi za samo 32 Din.

svobodomiselnim francoskim razumnostvom. V to grdo zadevo so zapleteni uredniki radikalnih svobodomiselnih časnikov, radikalni poslanci, bivši in sedanji ministri itd. Družba, v kateri se je gibal priseljeni žid Stavisky in katere se je posluževal v svoje grde namene, je živela in živi v duševnem ozračju framasonske lože in njenih načel. Ljudje, ki so branili in omogočevali delo Staviskega, so vzrastli v lai-

ni (brezbožni državni) šoli. Kakšnih 50 let obstoji ta šola na Francoskem. Kakšni so njeni sadovi, je jasno pokazal škandal Staviskega. Ljudje, ki se jih je Stavisky posluževal za izvrševanje svojih »gospodarskih in finančnih« poslov, so prežeti načel svobodne morale, ki ne pozna ne Boga, ne večnosti ne pekla. Takšen je duh, ki vlada v laični šoli in ki iz te šole prehaja v dušo mladine. V tej šoli se nikdar ne sliši ime Boga, ki se v šolski sobi sploh ne sme izgovoriti. Kako daleč gre v tem oziru mržnja do Boga, se n. pr. vidi iz neke basni Lafontaineve, v kateri je bilo zapisano to-le: »Mala riba bo postala velika radi tega, ker ji Bog daje življenje.« V učni knjigi francoske laiške šole pa je ime božje črtano ter se basen tako glasi: »Mala riba bo postala velika radi tega, ker se ji daje življenje.« Nič torej o Bogu, nič o odgovornosti pred njim. Ali je potem čudno, da tako vzgojeni ljudje nimajo nobene merila za presojo resnice in laži, dobrega in slabega ter da sledijo sebičnosti in pohlepu po uživanju kot vrhovnemu vodilu v življenju. Francosko framasonstvo ne da mladine in njene vzgoje iz svojih rok. Značilno je dejstvo, da je mladina, ki je prežeta z njenim duhom in ki se zbira v »Narodni zvezi laiške in republikanske mladine«, dala za častnega predsednika pariškega radikalnega poslanca Gastona Bonnaurea, ki je tudi zapleten, in sicer močno zapleten v afero Staviskega. Na skupščini te Zveze je bil sprejet naslednji sklep: »Doznali smo za obtožbe, ki se dvigajo zoper našega častnega predsednika Gastona Bonnaurea. Smatramo, da voditelji politične stranke ali skupine morajo biti nedotaknjeni, ako nčemo, da zadene javni prezir stranko ali skupino, ki so ji na čelu. Nadalje smatramo, da je Gaston Bonnaure moralno mrtev brez ozira na izid sodnijskih postopkov zoper njega. Zato ga enostavno izključujemo iz Narodne zveze laiške in republikanske mladine.« Mladina je torej izključila svojega

DRUŠTVENE VESTI

Svobodna laiška vzgoja

Afera po francoženega žida Staviskega, ki je osleparil francosko ljudstvo skoro za milijardo frankov, je pokazala vso duhovno gnjilobo, ki vlada med

Šele potem, ko so odnesle sosede po glavi udarjeno v postelj, so za silo izvabile iz nje, da so planili nad njo in Vido kar štirje tolovaji črnih obrazov. Četvorica se je lotila Vide, da bi jo strpala po sili v vrečo. Krepka deklina se je branila, tolkla krog sebe, odrivala ter brcala roparje, da je odletel eden v sklednjak, drugi ob kuhinjsko mizo, dva sta ji pa le zvila roke na hrbet. Ona — mati — je bila vsled poudarjenega strahu brez vsake moči. Le na pomoč je vpila, dokler je ni lopnil eden od napadalcev s pestjo ob sence, da ji je počrnelo pred očmi in ne zna, kaj so počeli z Vido.

Po materini izpovedi je bilo jasno, da je šlo pri napadu za ugrabitev Vide, saj je ostalo po premožno opravljeni hiši vse nedotaknjeno. Sosede so si bile kmalu edine: namažkarani tolovaji so bili madžarski Kruci, ki so utekli z živim plenom preko Mure in bogznaj kam na Ogrsko. Treba je bilo urno za roparji. Že je bila Voršičeva Kata pri mežnarju, da udari plat zvona in prikličje po bližnjih ter daljnjih travnikih zaposlene moške.

Četa veržjskih strelcev se je zbrala človeško možno naglo pod trško lipo. Starejši z Ropošom na

čelu so stopili v posvet in bili uverjeni po kratki izmenjavi misli: za ugrabitvijo tiči od Vide odslovljeni snubec Jurij Godrnja iz Bakovcev na madžarski strani Mure. Za pomagače si je najel Kruce. Sam je moral biti kolovodja te pasje bande in edini, ki ga je v tem oziru prav sodil, je stari cigán Marko Brajdič.

Vod čete je razdelil stotnik Ropoša v dva oddelka, da ugotovita sled, ta bo izdala smer, v kateri so jo ubrali ugrabniki preko Mure. Na trditev žensk, da so galopirali prokleti Kruci proti Cvenu, niso mogli pristati strelci brez osiguranja na lastne oči. Patulja se je razdelila. Eni so krenili pod vodstvom očeta Ropoša ob reki proti Bunčanom in Vučji vasi, drugi pod Francom Čoporo proti Cvenu.

Franc in njegovi ogledniki so videli, kako so obstali lopovi kmalu za Veržjem. Na desno ter levo od kolovoza je bila poteptana trava od konjskih kopit. Tu so se razdelili. Manjši oddelek je jezdil naprej po cesti proti Gornjemu Krapju. Številnejši je zavil preko pašnikov v šume in vrbino ob Muri. Kruci so tukaj ovili konjem kopita, da jih je izdajala sled. Komaj in le malenkostno vidno do goščave. Tamkaj so se vrteli nekaj časa v krogu in od plesa, kakor bi

me zapustila moč, da bi postal slaboten kakor vsi drugi navadni ljudje. . . . Pustila je, da je zaspal v njenem naročju in je poklicala enega, ki mu je porezal lase. Z lasmi ga je ostavila telesna moč. — Očitek »plešec« je veljal že pri starih Judih za najhujšo psovko. O preroku Elizaju čitamo v sv. pismu: »Sel je v Betel. Na potu so ga srečali dečki iz mesta, so ga zasmehovali in zmerjali: »Plešec, pridí gori! Plešec, pridí gori!« Izpuljenje las pri Judih ni značilo samo žalosti in bolesti, pomenilo je celo najbolj nizkotno kazn. Da, iz-

**Zahtevajte povsod
»Slov gospodarja«**

